

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ГЕОРГИ С. РАКОВСКИ”

6300, гр Хасково, ул „Единство 5, тел’ 038/622597, 038/624197, email: rakovski@abv.bg

---

Утвърдил :
Димитрия Атанасова
Директор

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ

НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА

УЧИЛИЩЕ

Учебна 2021/2022 година

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е приета на ПС/14.09.2021г., утвърдена със Заповед на директора № РД-14-39/15.09.2021 г.

Настоящата програма конкретизира заложените политики, мерки и дейности в Стратегията за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в област Хасково, съобразно спецификата и конкретните условия в НУ „Г.С. Раковски“.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е част от училищната политика във връзка с прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с ПМС № 100/08.06.2018г., както и в други национални, областни, общински и училищни политики с такава насоченост.

1. Анализ на състоянието

Отпадането от училище и/или преждевременното напускане на образователната система е институционален, социален, а също и педагогически проблем, чието преодоляване е обект на целенасочена училищна политика.

През учебната 2020/2021 година в НУ „Г.С.Раковски" в дневна форма са обучавани 224 ученици, разпределени в 12 паралелки и 1 подготвителна група. Училището разполага със съвременна материално-техническа база.

В НУ „Г.С.Раковски" се обучават ученици от квартал „Република“, който общественото мнение определя като ромски, семействата, обаче, в голяма част се самоопределят като турци.

За периода на предходната учебна година учениците са допуснали отсъствия, както следва:

<i>Учебна година</i>	<i>Общ брой отсъствия по уважителни причини</i>	<i>Общ брой отсъствия по неуважителни причини</i>
2021/2022	10913	13

През учебната 2021/2022 година 9 ученика са се преместили в друго училище, 14 ученика са придोшли; отпаднали от училище са 3: поради болест – 1 ученик, по социални причини – 2-ма; заминали в чужбина 16 ученика.

1. Извинените отсъствия са направени по следните причини:

1.1. здравословни, за които са представени съответните медицински документи;

1.2. семейни, удостоверени със заявление от родител/настойник;

2. Сред основните причини за натрупване на неизвинените отсъствия са ниска мотивация и влияние на външни фактори.

При реализираното обучение от разстояние във връзка с обявеното извънредно положение и впоследствие извънредна обстановка поради разпространението на COVID-19 е постигнато включване на 95 % от учениците.

2. Предприети мерки от училището по превенция и ограничаване на отпадането:

В изпълнение на училищната програма от страна на училището са предприети мерки, както следва:

✓ **Административни мерки и работа с институциите за превенция на отпадането:**

- Отразяване на движението на учениците, проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и общини по местата на преместване на учениците.

- Подаване на информация за ученици, допуснали 5 и повече от 5 отсъствия по неуважителни причини

- Контрол на редовността на воденето и отчитането на отсъствията на учениците от учители и класни ръководители, коректно отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация – ежемесечно чрез декларации.

✓ *Възпитателни мерки за превенция на отпадането. Работа с учениците при възникнала необходимост*

- Изготвяне на индивидуална оценка на учениците в риск от отпадане и своевременно вписване в училищния регистър на застрашените от отпадане ученици.

- Предприемане на индивидуални мерки и дейности за превенция на ученици в риск на ниво училище.

- Създаване на подкрепяща среда – организиране на ученически пространства, забавни музикални междучасия.

- Дейности и изяви за превенция на отпадане и работа с деца в риск съгласно плановете на класните ръководители.

- Индивидуална и допълнителна работа с учениците с отсъствия – консултации, беседи, възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви.

- Включване на учениците в риск от отпадане в извънкласни и извънучилищни дейности – участие в училищни празници, организиране на спортни празници и състезания.

- Установяване на диалог училище – институции, имащи отношение към проблема и провеждане на съвместни инициативи с МКБППМН, инспектори от ДПС-МВР.

✓ *Работа с родителите при възникнала необходимост*

- Запознаване на родителите с нормативните актове и училищни документи (Правилник дейност училище, мерки и др.), засягащи техните задължения и отговорности, както и дейности по превенция на ранното напускане на училище.

- Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището.

- Индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.

✓ *Работа с педагогически специалисти и непедагогически персонал*

- * Изготвени училищни документи, насочени към подобряване на организационно-административната култура на длъжностните лица - организиране дейността на класните ръководители в часовете за консултиране на родители и ученици и водене на училищната документация,

- * Образци на писма до родители и институции, , Механизъм за контрол на редовното и точното отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация .

В резултат на изпълнението на програмата през учебната 2020/2021 година може да се направят следните изводи:

- ✓ Прилаганите мерки са оказали очакваното възпитателно въздействие и броят на допуснатите отсъствия, както и учениците, носители на отсъствия, не представлява проблем на училището.

- ✓ Повишила се е организационно-административната култура на учителите и класните ръководители по отношение на регистрирането и отчитането на отсъствията на учениците.

Училището разработва Стратегия за превенция и преодоляване на отсъствията и ранното напускане на училище, въз основа на която е разработена настоящата Програма от превантивни мерки за преодоляване отпадането на учениците от училище.

I. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Ограничаване отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система чрез провеждане на целенасочена и ефективна училищна политика и координирани действия и мерки.

2. Осигуряване на институционална подкрепяща среда спрямо ученици в риск от отпадане чрез създаване на положителни нагласи към образователния процес, изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.

* Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на деца и ученици от идентифицираните рискови групи в училище.

* Идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на училище с оглед ограничаване на последиците от тях.

* Насърчаване включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование.

* Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите за включване в образование и обучение.

* Изграждане на широко публично доверие и подкрепа за политиките за превенция на преждевременното напускане на училище.

* Подобрени резултати от обучението, измерими чрез НВО и осигурена подходяща образователна подкрепа за развитие на всеки ученик.

II. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Създадени условия и повишена мотивация за посещение на училище.

2. Подобрени резултати при осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците.

3. Повишено качество на образование;

4. Повишена посещаемост на учебните занятия от учениците;

5. Намален риск от преждевременно напускане на деца и ученици от идентифицираните рискови групи в училище.

6. Широка подкрепа от страна на родители и социални институции на политиките за превенция на преждевременното напускане на училище.

III. МЕРКИ И ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

Дейности за реализиране на мерките и политиките	Изпълнител/и	Срок
1	2	3
1. ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА		
1.1. Изготвяне на анализ и оценка на досегашната училищна програма за превенция на отпадането и намаляване на отсъствията от училище.	Директор, педагогически съветник	10.09.2021 г

Дейности за реализиране на мерките и политиките	Изпълнител/и	Срок
1	2	3
1.2. Приемане на политики и мерки за превенция на отпадането от училище в съответствие с Областната стратегия за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в област Хасково	Директор, педагогически съветник	15.09.2021г
1.3. Сформиране на училищни екипи за подкрепа на личностното развитие на ученици в риск съгласно разпоредбите на ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование.	Директор	При необходимост през учебната година
1.4. Прилагане на нови подходи в работата с родителите: - алтернативни родителски срещи; - съвместни дейности – по паралелки; - индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане ученици.	Заместник-директор, УД; Класни ръководители	През учебната година
1.5. Включване в плана на класните ръководители на дейности за превенция на отпадане и работа с ученици в риск и техните родители.	Класни ръководители	15.09.2021г
1.6. Включване на учениците в риск от отпадане в специфични училищни дейности: - за изява на творческия им потенциал – училищни празници, състезания, конкурси и др.; - инициативи, насочени към гражданско, екологично, патриотично възпитание; - свободен достъп до училищна спортна база; - по проект „Подкрепа за успех“; - дейности по интереси; - за превенция на рисковете – здравословни и житейски	Ръководители на групи, учители	През учебната година
1.7. Създаване на подкрепяща среда за учениците със СОП и условия за приобщаващо образование за ученици в риск от отпадане: - изготвяне на планове за подкрепа за личностното развитие на учениците в риск и с ниска мотивация; - консултиране и допълнителна работа; - целенасочена подготовка за НВО; - недопускане на прояви на агресия и тормоз.	Учители от училището и РЦ за подкрепа на процеса на приобщаващото образование	През учебната година
1.8. Повишаване обхвата на учениците, включени в ЦОУД и осигуряване на условия за ефективното ѝ провеждане.	Класни ръководители, учител в група	През учебната година
1.9. Дейности на ученическия съвет в подкрепа на ученици в риск от отпадане	Педагогически съветник, ученически съвет	През учебната година

IV. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини с 10 % в сравнение с предходната учебна година:

- 1.1. брой отсъствия в края на срока/учебната година;
- 1.2. брой санкционирани ученици за отсъствия;
- 1.3. брой ученици с 5 и повече отсъствия по неуважителни причини;
2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.
3. Брой ученици в риск от отпадане, включени в училищни дейности.
4. Брой родители, на които е оказана институционална подкрепа.

V. ФИНАНСИРАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. От бюджета на училището.
2. Целеви средства за осигуряване на учебници на учениците от I- IV клас;
3. Проекти

За ефективното прилагане на програмата е необходимо първо да се определят рисковите групи от ученици, застрашени от отпадане, както и да се предложат превантивни мерки, насочени към тези групи.

Няколко са причините, водещи до отпадането на ученици от училище. Тези причини обуславят и рисковите групи от ученици, застрашени от отпадане. Най-често срещани причини са:

-икономически - затруднен достъп до образование, поради ниски социални доходи, водещи до заминаване на семействата в чужбина;

-семейни; -здравословни; -поради нежелание за учене - ниска мотивация.

През учебната 2020/2021 година 9 ученика са се преместили в друго училище, 14 ученика са придошли, отпаднали от училище поради болест-1 ученик, по социални причини 2-ма ученика, заминали в чужбина 16 ученика. Най-голяма е групата на учениците, прекъснали обучението си поради семейни причини. Те обхващат широк кръг от проблеми, свързани с родителска незаинтересованост, противоречия и конфликти в семейството, отрицателно взаимодействие на домашната среда, ниско образование на родителите, бедност, етнокултурни традиции.

Като следваща рискова група ученици определяме, застрашените от отпадане поради нежелание за учене.

За намаляване на отсъствията се прилагат следните мерки:

*писмено информиране на родителите за броя на не извинените отсъствия;

*посещения в домовете на учениците от класния ръководител и образователен медиатор;

*разговори с родителите и учениците по повод отсъствията;

*взаимодействие с ДСП за ученици, допуснали 5 и над 5 неизвинени отсъствия;

*идентифициране на учениците в риск и работа с тях.

Като най-чести причини за допускане на не извинените отсъствия класните ръководители посочват закъсненията и ниската мотивация за учене.

Човешкият ресурс е факторът, който има най-силно влияние върху проблема за преждевременното напускане от училище. Предлага се на качествено образование и повишаване мотивацията на учениците за учене с цел въздействие върху намаляване на отсъствията и превръщане на училището в желана територия, поставя пред педагогическият екип изискване за непрекъснато повишаване на професионалната квалификация. В НУ „Г.С.Раковски“, през предходната година всички учители са участвали в поне една форма на обучение за повишаване на квалификацията си.

Училището прилага и други мерки за превенция на ранното напускане на системата, като сред тях са:

*Работа по проекти – проект „Подкрепа за успех”, „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“;

*Провеждане на ефективни консултации от учителите по учебни предмети и на допълнителна работа по време на ваканциите.

*Организация на обучението в ЦОУД – 3 групи

*Осигуряване на безплатна закуска за учениците от I-IV клас

* Активно взаимодействие с родители и ученици.

*Дейности на Ученическият съвет;

*Идентифициране на учениците в риск и работа с тях

*Провеждане на училищни тържества и приобщаване на учениците към училищната общност.

VI. ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Мерки за реализиране на политиките	Отговорник	Срок за изпълнение	Индикатори
I. МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕТО			
1. Осигуряване на позитивна образователна среда - училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление			
<i>Разработване и изпълнение на политики в училището</i>			
1. Стратегията за развитие на училището 2019/2023	Комисия за актуализиране на стратегията	Месец септември 2021	1 брой актуализирана стратегия
2. Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на учениците/ежемесечни справки, писма/	Заместник-директор	2021/2022	Брой отсъствия Брой преместени ученици
3. Инициране на информационна кампания за намаляване на риска от преждевременно напускане на училище чрез изработване на табла и брошури	Класните ръководители; Педагогически съветник	2021/2022	Брой табла Брой брошури
4. Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в училищни кампании: Европейската седмица на мобилността, Световния ден на водата, Деня на Земята, официални празници, състезания, Ден на самоуправлението, Ден на Розовата фланелка световен ден за борба с тормоза и др.	Училищното ръководство; Учителите	2021/2022	Брой проведени кампании Брой участвали ученици
5. Планиране и осъществяване на контрол за вписване на отсъствията на учениците в ЗУД и подаване на данните към Регистъра за движение	Училищното ръководство	2021/2022	Брой извършени проверки

на учениците			
6.Планиране и осъществяване на контрол върху спазването на задълженията на кл.ръководители - анализ и оценяване на риска фактори за отпадане на ученици – слаб успех, дисциплина, отсъствия, мерки от кл. ръководители.	Училищното ръководство	2021/2022	Брой извършени проверки Брой проверени обекти
7. Дейности на педагогическия съветник: -Провеждане на тренинги, свързани с превенцията на риска от преждевременно напускане на училище	Педагогически съветник	2021/2022	Брой обхванати ученици към брой ученици
8.Изготвяне на регистър на ученици, застрашени от отпадане и мерки за работа с тях: -изготвяне на карта за всеки ученик	Класните ръководители Педагогически съветник	30.11.2021	Изготвен 1 брой регистър Брой карти
9.Повишаване броя на учениците, обхванати в ЦОУД	Училищното ръководство	2021/2022	Брой обхванати
2. Повишаване на качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всяко дете и ученик и предотвратяване на преждевременното напускане на училище			
1.Квалификация на педагогическите специалисти по тематиката на програмата	Директорът	2021/2022	Брой обучени учители
2. Обмен на добри практики с други училищата	Директорът, МО	2021/2022	Брой на проведените дейности
3.Иновативнос в учебния процес – електронни уроци, методи, проектно-базирано обучение, практическа насоченост	Учителите	2021/2022	Брой проверки Брой открити уроци
4.Планиране и реализиране на обучение, ориентирано към потребностите на всеки ученик - личностно ориентиран подход.	Учителите	2021/2022	Брой проверки
5.Анализиране на: - резултатите от обучението по предмети спрямо очакваните резултати; - резултатите от входните равнища, НВО и набелязване на мерки за повишаване на успеваемостта.	Учителите	2021/2022	Резултати от обучението
6.Анализ на движението на учениците и причини за напускането им.	Заместник-директор	2021/2022	Брой напуснали ученици
II. ПОЛИТИКИ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ			
Повишаване участието и ангажираността на родителите и обществеността			

1.Повишаване на активността на родителската общност в УВП. -създаване на екипи от учители и родители за организиране дейности за осмисляне на свободното време на учениците; -отбелязване на традиционни празници, обичаи; - включване на родители в подготовката и провеждането на училищни мероприятия	Директорът Заместник- директор; Учителите	2021/2022	Брой инициативи Брой включени родители
2.Различен подход при провеждане на родителски срещи	Директорът Кл.ръководители	2021/2022	Брой срещи
3.Сътрудничество с различни организации- МКБППМН, ДПС, ДСП, Хасково, отдел „Закрила на детето”	Директор, Кл.ръководители; Педагогически съветник	2021/2022	Брой срещи
2. Утвърждаване на индивидуално и групово наставничество			
1.Планиране на дейности за ЧК, насочени към идентифициране на ученици в риск и индивидуалното им консултиране	Класните ръководители	2021/2022	Брой проведени срещи
2.Инициативи за подпомагане на ученици в риск от техни съученици	Кл.ръководители; Ученическият съвет	2021/2022	Брой инициативи
3. Участие и ангажираност на учениците в живота на класа и училището			
1. Актуализиране състава на Ученическият съвет чрез включване и на ученици с прояви на агресия, с отсъствия и с наложени наказания.	Педагогически съветник	Октомври 2021	Брой ученици
2. Включване на ученици с прояви на агресия, с отсъствия и наложени наказания в провеждането на извънкласни и извънучилищни дейности.	Класните ръководители; Учителите	2021/2022	Брой ученици
III. ОТЧЕТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И МЕРКИТЕ ПО ПРОГРАМАТА ЗА НАМАЛЯВАНЕ БРОЯ НА БЕЗПРИЧИННИТЕ ОТСЪСТВИЯ, ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ И ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ			
1. Изготвяне на отчети за изпълнение на програмата.	Училищното ръководство, Класните ръководители.	м.ІІ.2022г м. VI.2022г	Брой отчети